	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 1 от 9	

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

Утвърждавам:

/Ректор: Проф. д-р Д. Димитров, дм/

Одобрена от АС (Протокол № 24/29.05.2023)

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО – КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„БАКАЛАВЪР”
ПО СПЕЦИАЛНОСТ „КИНЕЗИТЕРАПИЯ”

П л е в е н
2023

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 2 от 9	

1. ОБЩИ ПРИНЦИПИ. АРГУМЕНТАЦИЯ ЗА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ КАДРИ С КВАЛИФИКАЦИЯ „КИНЕЗИТЕРАПЕВТ“ – ОКС „БАКАЛАВЪР“

Квалификационната характеристика е неразделна част от Учебния план за специалност „Кинезитерапия“ във Факултет „Обществено здраве“ при Медицински Университет – Плевен. Тя определя **професионалната квалификация** на завършващия специалността.

Специалисти с квалификация „Кинезитерапия“ са необходими както за кинезитерапевтичната практика в областта на здравеопазването, така също и в обществен и частния сектор.

Професионалната квалификация „Кинезитерапия“ е включена в Националния класификатор на професиите и длъжностите в Р. България в единичната група „**Физиотерапевт**“ – **2264**. Професията е регулирана от Министерство на здравеопазването.

В Класификатора на областите на образование и обучение, от 14.01.2008 г., образователната програма за специалността „Кинезитерапия“ се класифицира в **област 7. Здравеопазване и социални услуги, детайлна област 726. Терапия и рехабилитация.**

Професионалната квалификация е в срок от **4 години (8 семестъра)**.

Учебният план за придобиване на ОКС „бакалавър“ е в съответствие със Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование и в отговор на държавната политика за развитието на висшето образование и здравеопазването в Република България. Спазени са принципите на Болонската декларация, Директивите на Европейския съюз и Европейската мрежа за висше образование по физиотерапия (ENPHE) в Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот в областта на физиотерапията (окончателен доклад, Виена, м. октомври 2012), а именно:

- **Подготовка на висококвалифицирани здравни специалисти**, способни да прилагат и развиват теоретико-практически знания и умения в профилактичната и медицинската практика, както и в здравеопазването.

- Чрез обема от теоретични знания и практическа подготовка, придобилите здравна професия, **да удовлетворяват човешките потребности** чрез висококвалифицирана професионална здравна грижа.

Кинезитерапевтът участва активно в **организацията и осъществяването на рехабилитационния** процес при пациенти с оформени дисфункции вследствие различни нозологии и предклинични (гранични) състояния. Кинезитерапевтът осъществява **промотивна и профилактична дейност** насочена към здрави хора, и такива с налични предпоставки за развитие на разнообразни дисфункции и болестни състояния. Специалистът по Кинезитерапия **изготвя и прилага съобразена със всички педагогически и терапевтични принципи двигателна програма**, подчинена на индивидуален подход към всеки пациент. **Работи в рехабилитационен екип** съвместно с лекаря, социалния работник, педагога, психолога, логопеда, медицинската сест-

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН	Версия	2
			Изменение
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 3 от 9	

ра и други специалисти според проблемите на съответния пациент. Пациентите могат да бъдат боледуващи и прекарвали заболявания хора с временни или трайни физически, умствени увреждания и нарушени функции. Кинезитерапевтът е с централна позиция в **спортно-подготвителния и възстановителния процес** на спортуващи индивиди.

Специалистът по Кинезитерапия **прилага средства, методики и дейности, които подпомагат и моделират възстановяването на пациентите, максимално използва техния двигателен и интелектуален потенциал за подобряване качеството на живота им.** В случаи на оформяне на траен двигателен дефицит и модел на неспособност, Кинезитерапевтът **изгражда подходящи компенсаторни механизми,** максимално близки до естествените, с цел постигане на възможната независимост на пациента във всички аспекти от ежедневието (трудова, битова, спортна, училищна и др. среда).

Кинезитерапевтът трябва да има: отлични **медицински познания** според квалификационните компетенции, задълбочена **теоретико-практическа и професионална подготовка** по специалността, знания и умения за **провеждане на научно-изследователски дейности** свързани със специалността.

Цялостното обучение по специалност „Кинезитерапия“ трябва да осигури:

- Задълбочени теоретични знания и практически умения в областта на кинезитерапията и свързаните с нея научни направления.

- **Знания и умения за планиране и провеждане на научно-изследователски дейности.**

- Предоставяне на възможност за **образователна мобилност** на студентите, в т.ч. международна сравнимост на получаваните знания и придобитите умения.

- **Познаване на базовата нормативна уредба,** пряко свързана с професията и спазването ѝ при изпълнение на трудовите задължения.

- Познаване и спазване на **вътрешно-нормативните документи,** регламентиращи организацията и упражняването на професията.

- Предоставяне на **възможност за продължаване на обучението в друго висше училище, в по-горни образователни степени и в сродни професионални направления,** съгласно Наредба за единните държавни изисквания по специалността кинезитерапия, Директивите на Европейския съюз и Европейската мрежа за висше образование по физиотерапия (ENPHE) в Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот в областта на физиотерапията (окончателен доклад, Виена, м. октомври 2012).

Настоящата квалификационна характеристика е необходимата основа за:

- **Изработване на учебния план** и програми по включените в него дисциплини.
- **Подбор на изискванията към кандидатите** за обучение по специалността.
- Определяне на **организацията и управлението на учебния процес** по специалността.

- **Подсигуряване и актуализиране на учебно-материалната база,** необходима за осигуряване на обучението.

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 4 от 9	

2. КВАЛИФИКАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ

Област на висшето образование	7. „Здравеопазване и спорт”
Професионално направление	7.4 „Обществено здраве”
Специалност	Кинезитерапия
Образователно – квалификационна степен:	Бакалавър
Форма на обучение	Редовна
Продължителност на обучение	4 /четири/години, 8 /осем/ семес- търа

3. ОБЕМ НА ТЕОРЕТИЧНИТЕ И ПРАКТИЧЕСКИ ЗНАНИЯ

Научните основи на кинезитерапията се изграждат от редица медико-биологични, физични, хуманитарни и клинични науки.

Учебният план е изработен в съответствие с: Единните държавни изисквания за специалността „Кинезитерапия“ (2014); Наредбата за натрупване и трансфер на кредити (2004); Наредбата за компетенциите на кинезитерапевтите (2004); Европейския физиотерапевтичен Бенчмарк бюлетин (2003); Европейската мрежа за висше образование по физиотерапия (ENPHE) в Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот в областта на физиотерапията (окончателен доклад, Виена, м. октомври 2012). Обучението се провежда по задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини.

В учебния план на специалността са включени задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, както и клинично обучение.

Задължителните учебни дисциплини биват базови и специални. **Базовите дисциплини** осигуряват необходимите основи за изграждане на цялостното обучение по специалността, включващи редица **медико-биологични, клинични и общообразователни учебни дисциплини**. **Специалните учебни дисциплини** дават знания и умения за практикуване на специалността, чрез изучаване на спецификите и методиката на приложение на кинезитерапия при разнообразни дисфункции и предклинични състояния.

3.1. Базови дисциплини

За изграждане на висока професионална компетентност на завършилите специалността в обучението е заложено придобиване на задълбочени **фундаментални знания и умения**, логично свързани с профилиращите учебни дисциплини. Солидната основа поставена от базовите за специалността дисциплини са гарант за високото качество на цялостния процес на обучение.

Базовите медико-биологични дисциплини дава знания за:

- **Строежа и функциите на човешкото тяло**, анатомо-физиологичните основи и механизмите на основните двигателни дейности на човешкото тяло (Анатомия, Физи-

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 5 от 9	

ология, Биохимия, Биомеханика и биофизика, Образна диагностика, Аналитична гимнастика);

- **Структурни и физически изменения в човешкия организъм** при болест, закономерности и причините, които обуславят възникването и протичането им (Патоанатомия; Патофизиология, Фармакология);

ОСИГУРЯВАТ необходимите знания за структурата и функциите на човешкото тяло, вкл. на клетъчно, органно и механично равнище, като на тази основа се изграждат и функционални знания за оформяне на дисфункции и патологии, вследствие възникване и развитие на болестни процеси.

Базовите клинични учебни дисциплини дават знания за:

- **Клиничните прояви на различни заболявания и произтичащите от тях функционални нарушения; за физиологичните особености на здравите индивиди и хората с предклинични състояния** – травми, увреди и заболявания на опорно-двигателния апарат; патологии на нервната система; заболявания на вътрешните органи и системи; особености на заболяванията и функционалните нарушения в детска възраст; възрастово-свързаните нарушения и дисфункции при хора в напреднала възраст; особености на възстановителния процес при пациенти след хирургични интервенции; състояния свързани с бременността и раждането и заболявания на женската репродуктивна система; нарушения в психическото здраве; (Ортопедия и травматология с ортотика и протезиране, Нервни болести, Вътрешни болести, Педиатрия, Хирургия, Акушерство и гинекология, Психиатрия).

ОСИГУРЯВАТ в нужните детайли знания за клиничните прояви на разнообразни патологии на човешкия организъм и медицинския подход за тяхното лечение. Дават възможност за разбиране на кинезитерапевтичното въздействие върху здрави хора с профилактична и моделираща цел и приложението ѝ върху индивиди с гранични състояния.

Базовите общообразователни учебни дисциплини дават знания за:

- **За промотиране на здравословен начин на живот** и превенция от настъпване на редица социално-значими заболявания, дисфункции и нарушения, интегрирайки съвременните аспекти на био-психо-социалния подход, който е в основата на прилагане на кинезитерапията (Социална медицина, социална рехабилитация и промоция на здравето; Хигиена и екология).

- **Придобиване на хуманитарно-социални знания, работа в екип, комуникативни умения, планиране и провеждане на научно-изследователска дейност** които подпомагат кинезитерапевта в непосредствения и продължителен контакт с обектите на кинезитерапия, колаборация с останалите членове на рехабилитационния екип и провеждане на научни експерименти (Долекарска помощ; Медицина на бедствените ситуации; Медицинска етика и деонтология; Социално и здравно законодателство; Медицинска психология; Основи на научноизследователската работа, Латински език, Информатика, Специална педагогика).

- **Да консултира здравия** и да се грижи за поддържане на оптималното му състояние като участва в профилактиката на професионалните вредности и преждевре-

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 6 от 9	

менно стареене (Спорт за всички; Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, Физическо възпитание и спорт, Основна гимнастика).

- **Да осигури възможност за намаляване модела на неспособност** при хора с трайни двигателни и ментални нарушения, чрез адаптиране на околната среда, дейностите и изпълнението на желани, очаквани и необходими социални роли (Ерготерапия; Адаптирана физическа активност).

ОСИГУРЯВАТ необходимата основа за компетенциите на кинезитерапевтите относно промотиране на здравословен начин на живот, превенция и профилактика на развитие на патологични нарушения и последващи усложнения с потенциал за намаляване качеството на живот на обектите на кинезитерапия. Дават възможност за моделиране и намаляване степента на неспособност, при субекти с трайни физически и ментални увреди, рекреационни дейности и адаптирани спортни активности.

3.2. Специални дисциплини

За изпълнение на крайните цели от обучението свързани с цялостно изграждане на високо квалифицирани, конкурентноспособни специалисти по Кинезитерапия се акцентира върху специални учебни дисциплини, изградени на базата на най-актуалните в национален и световен мащаб научни достижения. В тази връзка, специализираните знания и умения придобивани в хода на обучение са както следва:

- **Изграждане на цялостен кинезитерапевтичен подход** при пациенти с различни по модел и степен на развитие на дисфункции, както и при здрави хора с профилактична насоченост, и към субекти с гранични състояния (Кинезитерапия (КТ) при ортопедия и травматология; КТ при вътрешни болести; КТ при нервни и психични болести; КТ при детски болести; КТ в гериатрията; КТ в хирургията; КТ в акушерството и гинекологията).

- **Да познават и прилагат в подходяща синергия специализирани спомагателни на кинезитерапията лечебно-профилактиращи средства** (Масаж, Естествени, преформирани физикални фактори и балнеология).

- **Да познават и прилагат основни мануално-терапевтични техники** в цялостния процес на кинезитерапия (Мануални мобилизационни техники на периферните стави; Мускулни техники и мобилизации на периферни нерви).

- **Изграждане на знания и умения за функционална диагностика, кинезиологичен и патокинезиологичен анализ за установяване рехабилитационния потенциал и проследяване на терапевтичния ефект от приложението на основни кинезитерапевтични средства** (Терапевтични основи и средства на кинезитерапията; Кинезиологични основи на кинезитерапията; Общи методи за функционални изследвания и оценка в кинезитерапията; Патокинезиология-функционален анализ и оценка).

3.3. Избираеми дисциплини

Избираемите учебни дисциплини **дават възможност за придобиване на допълнителни знания и умения** на студентите, като обогатяват и допълват обучението от задължителните. Осигуряване на възможността, всеки студент да направи из-

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 7 от 9	

бор на учебни дисциплини в рамките на утвърдения учебен план за специалността е в съответствие с чл. 41, ал. 2 от ЗВО.

3.4. Факултативни дисциплини

Увеличават специализираните професионални познания и умения на студентите извън рамките на задължителните и избираемите дисциплини, с което се постига удовлетворяване на индивидуалните им образователни потребности, позволява да се осъществят трайни и активни връзки между ученето, практиката и научно-изследователската работа и да се повиши конкурентоспособността на дипломантите на пазара на труда.

4. ПРОФЕСИОНАЛНИ КАЧЕСТВА

Цялостната подготовка на завършилите специалисти трябва да подsigурява придобиването на професионални качества, които им дават възможност за самостоятелно практикуване на кинезитерапия в комплексния процес на рехабилитация:

- Самостоятелно или в колаборация с останалите членове на рехабилитационния екип **да изгражда кинезитерапевтична програма** при пациенти с оформен двигателен дефицит.

- Самостоятелно **да осъществява или участва в процеса на функционална оценка** на пациенти с различни по характер и степен дисфункции.

- **Да спазва правно-етичните принципи** при колаборация с членовете на рехабилитационния екип и общуването с пациентите и близките им хора.

- Да извършва или съдейства за **превенция, рехабилитация и поддържане на оптимално функционално състояние** и качество на живот на здрави хора и индивиди с трайно или временно оформени дисфункции вследствие травми, увреди, заболявания и гранични състояния.

- Да осъществява **промоция на здравословен начин на живот** на отделни хора или общности с подчертаване на физическата активност и упражнения.

- **Да работи в хармония с останалите членове на рехабилитационния екип**, като с професионалните си компетенции съдейства за максимално ефективен рехабилитационен подход, превенция и промотиране на здравословен начин на живот.

- Да е в състояние самостоятелно или в колаборация с други специалисти **да провежда научни изследвания** в областта на кинезитерапията и рехабилитацията.

5. ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗНАНИЯ

Завършилите специалисти с професионална квалификация „Кинезитерапевт“ и придобита ОКС „бакалавър“, по специалност „Кинезитерапия“ следва да притежават минимум професионални знания относно:

- **Провеждане функционалното оценяване и анализа** на получените резултати свързани с обектите на кинезитерапия.

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 8 от 9	

- **Професионално приложни знания** относно анатомичните, кинезиологичните, патокинезиологичните, физиологичните, патофизиологичните и биохимичните процеси в човешкия организъм, като на тази основа да са запознати с начините за функционална диагностика и спецификите на хора с временен или траен функционален дефицит.

- Знания относно **пряката взаимовръзка между здравето и спорта**, като са в състояние правилно да преценят, прилагат или адаптират спортни дисциплини (или елементи от тях) към нуждите, очакванията и индивидуалните особености на обектите на кинезитерапия.

- **Основните принципите на медицинската педагогика и психология**, пряко свързани с осъществяване на кинезитерапия в комплексния рехабилитационен процес.

- **Същността на теорията и методиката на физическото възпитание и спортната тренировка** и приложимостта ѝ в кинезитерапията.

- **Съвременните методи на научноизследователската работа** и тяхното приложение в областта на кинезитерапията.

- **Принципите на кинезитерапия** в ортопедията, неврологията, вътрешните болести, педиатрията и гериатрията.

- **Практическото приложение на кинезитерапия** в горепосочените клинични области.

- **Допълнителни специфични знания** в областта на кинезитерапията.

6. ПРОФЕСИОНАЛНИ УМЕНИЯ

Завършилите специалисти с професионална квалификация „Кинезитерапевт“ и придобита ОКС „бакалавър“, по специалност „Кинезитерапия“, трябва да притежават някои конкретни професионални умения за практикуване на професията. След завършване на обучението се придобиват професионални умения в областта на кинезитерапията – **обща умения** (общоприложими и разкриващи възможности за практиката) – да извършват **изследване, оценяване, лечебно планиране**, както и **професионално-специфични умения** – да **разработват и прилагат кинезитерапевтични методики** при различни заболявания, както и кинезитерапевтични програми, с отчитане на получените резултати, както следва:

- **Самостоятелно планиране** и прилагане на функционални методи за изследване и оценка на: аеробен капацитет/издръжливост; дишане и газообмен; антропометрични характеристики; внимание и познавателни способности; циркулация (венозна, артериална, лимфна); състояние на периферната нервна система; оценяване на затрудненията, произтичащи от жизнената среда; ергономия и механика на тялото; равновесие и локомоторни дейности; ставна функция; двигателна функция; мускулна функция; нервно-мускулно развитие и сетивност; рефлексии; ортези, предпазни и помощни средства; протези; болка; поза; самообслужване в битовата среда; състояние на трудовите, комуникативните и рекреативните способности.

	МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛЕВЕН	Версия	2
		Изменение	0
НК раздел 08	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЛОЖЕНИЕ 8.1	Стр. 9 от 9	

- Да извършва самостоятелно или в колаборация с останалите членове на рехабилитационния екип **анализ на получените резултати от функционалните изследвания**, като на тази основа се установи рехабилитационния потенциала, проследи терапевтичния ефект и оцени крайната му ефективност.

- На базата на функционалните изследвания и техният анализ, специалистите да са в състояние **да направят прогноза относно възможната степен на функционално възстановяване** и постигането му в обозрим период от време.

- **Да съставят и прилагат план на функционално възстановяване**, който включва краткосрочни и дългосрочни цели (облекчаване на дисфункциите), очаквани и/или желани функционални резултати, средства и методика на приложение, честота и продължителност на процедурите, както и критерии за преустановяване или динамична модификация на кинезитерапията.

7. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЗАВЪРШИЛИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Завършилите образователно-квалификационната степен „бакалавър“ на професионалната квалификация „Кинезитерапевт“ имат възможност за **широка професионална реализация**. Придобитите знания, умения и компетенции дават възможност на завършилите специалисти за разнообразна професионална реализация както в медицинската, така и в немедицинската сфера. Част от местата за професионална реализация са:

- Многопрофилни и специализирани лечебни заведения;
- Отделения, клиники, рехабилитационни центрове;
- Санаториуми;
- Частни и държавни медицински кабинети;
- Козметични салони, СПА центрове, хотели и туристически комплекси, в които има бази за медицински туризъм и климатопрфилактика;
- Фитнес клубове, спортни диспансери, спортни и възстановителни центрове, спортни отбори;
- Детски заведения, дневни центрове за деца и младежи с умствена изостаналост, училища.

Квалификационната характеристика е изработена в съответствие със Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и Правилника за устройството и дейността на Медицински университет – Плевен. Квалификационната характеристика очертава „рамката“ на професионалните компетенции, но подлежи на актуализация в зависимост от реформите в здравеопазването и нуждите на потребителите на тези кадри